

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

ፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ

FEDERAL NEGARIT GAZETA

OF THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA

አስራ አራተኛ ዓመት ቁጥር ፲፪
አዲስ አበባ-ጥር ፳፫ ቀን ፪ሺ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
የሕዝብ ተወካዮች ምክር ቤት ጠባቂነት የወጣ

14th Year No. 12
ADDIS ABABA-1ST February, 2008

ማውጫ

የሥነምግባር መከታተያ ክፍሎች አሠራርን ለመወሰን
የወጣ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ገፅ ፫ሺ፱፻፺፱

CONTENTS

The Council of Ministers Regulation to Provide for the
Functioning of Ethics Liaison Units..... Page 3999

የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር ፩፻፵፬/፪ሺህ
የሥነምግባር መከታተያ ክፍሎች አሠራርን ለመወሰን
የወጣ የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ

Council Of Ministers Regulation No. 144/2008 COUNCIL OF MINISTERS REGULATION TO PROVIDE FOR THE FUNCTIONING OF ETHICS LIAISON UNITS

የሚኒስትሮች ምክር ቤት የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ
ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ አስፈጻሚ አካላትን ስልጣንና
ተግባር ለመወሰን በወጣው አዋጅ ቁጥር ፬፻፸፩/፲፱፻፺፰
አንቀጽ ፭ እና በተሸሻለው የፌዴራል የሥነምግባርና
የፀረ-ሙስና ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅ ቁጥር
፬፻፴፫/፲፱፻፺፯ አንቀጽ ፴(፩) መሠረት ይህን ደንብ
አውጥቷል፡፡

The Council of Ministers has issued this regulation in
accordance with Article 5 of Definitions of Powers and
Duties of the Executive Organs of the Federal Democratic
Republic of Ethiopia Proclamation No. 471/2005 and
Article 30(1) of the Revised Federal Ethics and Anti
Corruption Commission Establishment Proclamation No.
433/2005.

ክፍል አንድ

ጠቅላላ

PART ONE

GENERAL

፩. አጭር ርዕስ

ይህ ደንብ “የሥነ ምግባር መከታተያ ክፍሎች
አሠራር የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር
፩፻፵፬/፪ሺህ” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

1. Short Title

This Regulation may be cited as “the Functioning of
Ethics Liaison Units Council of Ministers Regulation
No. 144/2008”.

፪. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ
በስተቀር በዚህ ደንብ ውስጥ፤

2. Definitions

In this Regulation unless the context requires
otherwise:

፩/ “ኮሚሽን” ማለት የፌዴራል የሥነምግባርና የፀረ-
ሙስና ኮሚሽን ነው፤

1/ “Commission” means the Federal Ethics and
Anticorruption Commission;

፪/ “አዋጅ” ማለት የተሸሻለው የፌዴራል የሥነ-
ምግባርና የፀረ-ሙስና ኮሚሽን ማቋቋሚያ አዋጅ
ቁጥር ፬፻፴፫/፲፱፻፺፯ ነው፤

2/ “Proclamation” means the Revised Ethics and
Anti-Corruption Commission Establishment
Proclamation No. 433/2005;

፫/ “የመንግሥት መሥሪያ ቤት”፣ “የመንግሥት
የልማት ድርጅት”፣ “የመንግሥት ባለሥልጣን”
እና “የመንግሥት ሠራተኞች” በአዋጁ አንቀጽ ፪
ሥር የተሰጣቸው ትርጓሜ ይኖራቸዋል፡፡

3/ “Public office”, “Public enterprise”, “Public
official” and “Public employee” shall have the
meanings given to them under Article 2 of the
Proclamation.

ያንዱ ዋጋ
Unit Price 4.40

ነጋሪት ጋዜጣ ፖ.ሣ.ቁ. ፹ሺ፩
Negarit Gazeta P.O.Box 80,001

ክፍል ሁለት
የሥነምግባር መከታተያ ክፍሎች

፩. መቋቋም
በመንግሥት መሥሪያ ቤቶችና በመንግሥት የልማት ድርጅቶች ውስጥ የሥነ-ምግባር ጉዳዮችን የሚያስተባብሩና ለየመሥሪያ ቤቶችና የልማት ድርጅቶች የበላይ ሃላፊዎች የሚያማክሩ የሥነምግባር መከታተያ ክፍሎች በአዋጁ አንቀጽ ፳፬ (፩) መሠረት ይቋቋማሉ፡፡

፪. ዓላማዎች
የሥነ ምግባር መከታተያ ክፍሎች የሚከተሉት ዓላማዎች ይኖሯቸዋል፡፡

፩/ ሠራተኛውን በፀረ ሙስና ትምህርቶች፣ በሥራ ዲሲፒሊን፣ በሙያ ሥነ-ምግባር፣ በህዝብ አገልጋይነትና በሃላፊነት ስሜት በማነጽ የነቃና ሙስናን ሊሸከም የማይችል ሠራተኛ እንዲፈጠር ጥረት የማድረግ፤

፪/ በየመሥሪያ ቤቶችና የልማት ድርጅቶች የሙስና ወንጀልንና ብልሹ አሠራርን የመከላከል፤

፫/ የሙስና ወንጀልና ብልሹ አሰራር እንዲጋለጥ፣ እንዲመረመርና በአጥፊዎች ላይ ተገቢው እርምጃ እንዲወሰድ ጥረት የማድረግ፡፡

፭. አቋም
፩/ የሥነ ምግባር መከታተያ ክፍል በሥነምግባር መከንን የሚመራ ሆኖ እንደአስፈላጊነቱ ሌሎች ሠራተኞች ይኖራታል፡፡

፪/ መሥሪያ ቤቱ ወይም ድርጅቱ ቅርንጫፎች ካሉት እንደአስፈላጊነቱ የቅርንጫፍ የሥነምግባር መከታተያ ክፍሎች ይቋቋማሉ፡፡

፮. ተጠሪነት
፩/ የሥነ ምግባር መከታተያ ክፍል ተጠሪነት ለሚመለከተው የመንግሥት መሥሪያ ቤት ወይም የመንግሥት የልማት ድርጅት የበላይ ኃላፊ ይሆናል፡፡

፪/ የቅርንጫፍ የሥነ ምግባር መከታተያ ክፍል ተጠሪነት ለመስሪያ ቤቱ ወይም ለልማት ድርጅቱ ቅርንጫፍ ሃላፊ ይሆናል፡፡

፫/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) የተደነገገው ቢኖርም የቅርንጫፍ የሥነምግባር መከታተያ ክፍል ከዋናው መስሪያ ቤት የሥነምግባር መከታተያ ክፍል ጋር የሥራ ግንኙነት ይኖረዋል፡፡

፯. ተግባራት
የሥነ ምግባር መከታተያ ክፍል፤

፩/ የመሥሪያ ቤቱ ወይም የልማት ድርጅቱ የሥራ ኃላፊዎችና ሠራተኞች የፀረ-ሙስና ፖሊሲዎች፣ የፀረ-ሙስና ህጎች፣ ደንቦችና መመሪያዎች፣ የመልካም ሥነምግባር፣ የሙስና አስከፊ ገጽታዎችና ጉጂነት ግንዛቤ እንዲዳብር ያደርጋል፤

፪/ የፀረ-ሙስና ፖሊሲዎች፣ የፀረ-ሙስና ህጎች፣ የመሥሪያ ቤቱ ወይም የድርጅቱ ደንቦችና መመሪያዎች መከበራቸውን ይከታተላል፤ ስለአፈጻጸማቸውም የመሥሪያ ቤቱን ወይም የልማት ድርጅቱን የበላይ ኃላፊ ያማክራል፤

PART TWO
ETHICS LIAISON UNITS

3. Establishment

Ethics Liaison Units shall be established in public offices and public enterprises the duty of which shall be to coordinate ethical issues and advise the heads of the public offices and public enterprises as provided under Article 24 (1) of the Proclamation.

4. Objectives

Ethics liaison Units shall have the objectives to:

- 1/ endeavor to create public employees who do not condone corruption by promoting ethics and anti-corruption education, work discipline, professional ethics, consciousness of serving the public and sense of duty among employees;
- 2/ prevent corruption and impropriety in public offices and public enterprises;
- 3/ endeavor to cause acts of corruption and impropriety be exposed and investigated and appropriate actions are taken against the perpetrators.

5. Organization

- 1/ An Ethics Liaison Unit shall be headed by an ethics officer and may have the necessary staff.
- 2/ Where the public office or public enterprise has branch offices, branch Ethics Liaison Units shall be established as may be necessary.

6. Accountability

- 1/ An Ethics Liaison Unit shall be accountable to the head of the respective public office or public enterprise.
- 2/ A branch Ethics Liaison Unit shall be accountable to the respective branch head of a public office or public enterprise.
- 3/ Notwithstanding the provisions of sub-article (2) of this Article, branch Ethics Liaison Unit shall have working relations with its respective Liaison Unit at the head office.

7. Functions

An Ethics Liaison Unit shall:

- 1/ raise the awareness of officers and staff of a public office or public enterprise on anti-corruption policies, anti-corruption laws, regulations and directives, good conduct and harmful effects of corruption;
- 2/ follow up the observance of anti-corruption policies, anti-corruption laws and rules and procedures of the public office or public enterprise; and advise the head of the public office or the public enterprise on their implementation;

- ፫/ የመሥሪያ ቤቱን ወይም የልማት ድርጅቱን የሥራ ሃላፊዎችና ሠራተኞች የሥነምግባር መመሪያ አግባብነት ካላቸው የሥራ ክፍሎች ጋር በመሆን ያዘጋጃል፤ ያስፀድቃል፤ ተግባራዊነቱንም ይከታተላል፤
- ፬/ በመሥሪያ ቤቱ ወይም በልማት ድርጅቱ ለሙስናና ለብልሹ አሠራር ቀዳዳ የሚከፍቱ አሠራሮች እንዲስተካከሉ ለጥናት የሚሆኑ መነሻ ሃሳቦችን በማመንጨት ለኮሚሽኑ ያሳውቃል፤ ይኸንኑ የመሥሪያ ቤቱ ወይም የልማት ድርጅቱ የበላይ ሃላፊ እንዲያውቀው ያደርጋል፤ በራሱ ወይም ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር ጥናት በማድረግ አማራጭ ሃሳቦችን ለመሥሪያ ቤቱ ወይም ለልማት ድርጅቱ የበላይ ሃላፊን ያቀርባል፤ ሲወሰንም ተግባራዊነቱን ይከታተላል፤
- ፭/ ጉዳዩ ከሚመለከታቸው የሥራ ክፍሎች ጋር በመሆን የአስተዳደርና የአገልግሎት አሰጣጥ ለሕዝብ ጥያቄ ተገቢ ምላሽ ለመስጠት በሚያስችል መልክ እንዲሻሻል የመሥሪያ ቤቱን ወይም የድርጅቱን የበላይ ሃላፊ ያማክራል፤ በመሥሪያ ቤቱ ወይም በድርጅቱ አገልግሎት አሰጣጥ መድልዎ እንዳይፈፀም ይከታተላል፤ መድልዎ ተፈጽሞ ሲገኝ ለመሥሪያ ቤቱ ወይም ለድርጅቱ የበላይ ሃላፊ ሪፖርት ያደርጋል፤
- ፮/ የሙስና ወንጀል ስለመፈጸሙ ራሱ ጥርጣሬ ሲኖረው ወይም ከሌሎች ወገኖች የሚቀርቡ ጥቆማዎች ካሉ ተቀብሎ ይመዘግባል፤ ለኮሚሽኑ ሪፖርት ያደርጋል፤ ይኸንኑ ለመስሪያ ቤቱ ወይም ለልማት ድርጅቱ የበላይ ሃላፊ ያሳውቃል፤ ጉዳዩ የደረሰበትን ሁኔታ ይከታተላል፤
- ፯/ በመሥሪያ ቤቱ ወይም በልማት ድርጅቱ ውስጥ ሥነምግባር እንዲዳብር፤ የኃላፊነት ስሜት እንዲገለጽና ሙስናን ለማጋለጥ የሚደረገውን እንቅስቃሴ ለማበረታታት ሠራተኛውን ከቂም በቀል እርምጃ ለመከላከል የሚያስችል ሥርዓት በሚዘረጋበት ሁኔታ ላይ የመሥሪያ ቤቱን ወይም የልማት ድርጅቱን የበላይ ሃላፊ ያማክራል፤ አፈጻጸሙንም ይከታተላል፤
- ፰/ የሥነምግባር ጥሰቶችን የሚመለከቱ ጥቆማዎችን ተቀብሎ በመሥሪያ ቤቱ ወይም በልማት ድርጅቱ ደንብና መመሪያ መሠረት በማጣራት በቀጣይነት መደረግ ስለሚገባው ምርመራና መወሰድ ስለሚገባው እርምጃ የውሳኔ ሀሳብ ለመሥሪያ ቤቱ ወይም ለድርጅቱ የበላይ ሃላፊ ያቀርባል፤ ተግባራዊነቱን ይከታተላል፤ ስለአፈጸፀሙ ለመሥሪያ ቤቱ ወይም ለድርጅቱ የበላይ ሃላፊ ሪፖርት ያቀርባል፤
- ፱/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፰) የተጠቀሰው ጥፋት ከባድ የሥነምግባር መጣስ ነው ብሎ ካመነ ወይም ከባድ የሥነ ምግባር መጣስ መሆኑ የታወቀው ምርመራ ከተደረገ በኋላ ከሆነ እንደ ታወቀ ወዲያውኑ ጉዳዩን ኮሚሽኑ እንዲያውቀው ሲያደርግ፤ ይኸንኑ ለመስሪያ ቤቱ ወይም ለልማት ድርጅቱ የበላይ ሃላፊ ያሳውቃል፤
- ፲/ የሠራተኛን ቅጥር፤ እድገት፤ ዝውውር ወይም ሥልጠና፤ የዕቃ ወይም የአገልግሎት ግዥን ወይም የማንኛውንም ሌላ ውል በሚመለከት ደንብና መመሪያ ተጥሶአል ብሎ ሲያምን ለመሥሪያ ቤቱ ወይም ለድርጅቱ የበላይ ኃላፊ ማስተካከያ እንዲደረግ ከአስተያየት ጋር ሪፖርት ያደርጋል፤ ተግባራዊነቱንም ይከታተላል፤

- 3/ in cooperation with the appropriate departments prepare and cause the adoption of the code of conduct of officers and employees of the public office or public enterprise and follow-up its implementation;
- 4/ initiate and submit research proposals to the Commission and make the head of the public office or public enterprise know the same immediately, conduct research on ways of correcting working methods vulnerable to corruption and impropriety on its own or with the cooperation of others and submit recommendations to the head of the public office or public enterprise and, upon approval, follow-up its implementation;
- 5/ in cooperation with the appropriate departments advise the head of the public office or the public enterprise on ways of improving the governance and service delivery of the office or the enterprise with a view to making them responsive to the demands of the public; see to it that there is no partiality in service deliveries, and report to the head of the office or enterprise on any findings of such partiality;
- 6/ record and report to the Commission and make the head of the public office or public enterprise know the same immediately, any incident of corruption it has observed or brought to its attention through whistle blowing, and follow up the status of the case;
- 7/ advise the head of the office or enterprise on ways of promoting ethics, strengthening sense of duty and the protection of employees from reprisal measures so as to encourage disclosure of corruption, and follow-up the implementation of same;
- 8/ receive and verify reports on ethical violations in accordance with the rules and directives of the office or the enterprise and submit to the head of the office or enterprise recommendations on further investigation and measures to be taken, and follow-up the implementation of same;
- 9/ where it believes that the ethical violation referred to in sub-article (8) of this Article is serious or it is found to be serious after investigation, report same to the Commission immediately and make the head of the public office or public enterprise know the same;
- 10/ where it believes that rules and procedures are violated with respect to recruitment, promotion, transfer or training of employees, procurement of goods or services or the execution of other contracts, it shall report to the head of the office or enterprise with its recommendation on the rectification of the irregularities, and follow up the implementation of same;

- ፲፩/ ሠራተኛው የሙስና ወንጀልና ከመልካም ሥነምግባር ተቃራኒ የሆኑ ድርጊቶችን በማጋለጡ ማንኛውም ተጽዕኖ እንዳይደርስበት ክትትል ያደርጋል፤ ተጽዕኖ ያደረገ ወይም የቀጣ ወይም ተጽዕኖ ለማድረግ ወይም ለመቅጣት የሞከረ ካለ እያጣራ ከተጨባጭ ማስረጃ ጋር ድርጊቱን ለመሥሪያ ቤቱ ወይም ለድርጅቱ የበላይ ኃላፊ ሪፖርት ያደርጋል፤ ስለሚወሰድበት እርምጃ ይከታተላል፤ ተፅዕኖ አድራጊው የመሥሪያ ቤቱ ወይም የድርጅቱ የበላይ ኃላፊ ሲሆን ጉዳዩን ለኮሚሽኑ ወይም ለሚመለከተው የምርመራ አካል ያሳውቃል፤
- ፲፪/ በመሥሪያ ቤቱ ወይም በድርጅቱ የሥነምግባር ጉዳዮች ወይም ችግሮች ላይ ሠራተኛው ወቅታዊ ውይይት እንዲያደርግ የመሥሪያ ቤቱን ወይም የድርጅቱን የበላይ ሃላፊን ያሳስባል፤
- ፲፫/ በራሱ ወይም በውጭ ወይም በውስጥ አዲ ተሮች እርምጃ እንዲወሰድባቸው ወይም እንዲስተካከሉ ሪፖርት በቀረበባቸው ጉዳዮች ላይ ስለተወሰደው እርምጃ እንዲሁም የዲሲፕሊንና የቅሬታ ሰሚ ኮሚቴዎች የሚያስተላልፏቸው ሪፖርቶችና ውሳኔ የተሰጠባቸው ጉዳዮች ላይ ክትትል በማድረግ ለድርጅቱ ወይም ለመሥሪያ ቤቱ የበላይ ኃላፊ እንዲሁም በግልባጭ ለድርጅቱ ወይም ለመሥሪያ ቤቱ ተቆጣጣሪ አካልና ለኮሚሽኑ ያሳውቃል፤
- ፲፬/ በሕግ ወይም በመመሪያ በሚወጣ መስፈርት መሠረት ሙስናን ወይም ብልሹ አሠራርን በመዋጋት ግንባር ቀደም የሆኑ አርአያነት ያላቸውን የሥራ ሃላፊዎችና ሠራተኞች ዝርዝር መረጃ መዝገቦ ይይዛል፤ ሲጠየቅም ሃላፊውን አሳውቆ መረጃውን ለኮሚሽኑ ይሰጣል፤
- ፲፭/ ሥነምግባርን በማስፈንና ሙስናንና ብልሹ አሠራርን በመዋጋት ረገድ በመሥሪያ ቤቱ ወይም በድርጅቱ ውስጥ የሚደረጉ እንቅስቃሴዎችን ያቀናጃል፤
- ፲፮/ በየበጀት ዓመቱ ስለሚያከናውናቸው ተግባሮች ዕቅድ፣ መርሃግብርና በጀት አዘጋጅቶ ለመሥሪያ ቤቱ ወይም ለድርጅቱ የበላይ ሃላፊና ለኮሚሽኑ ያቀርባል፤ ሲፀድቅም ተግባራዊ ያደርጋል፤
- ፲፯/ በክፍሉ ስለተከናወኑ ተግባራት፣ ስላጋጠሙ ችግሮችና ስለተወሰዱ የመፍትሔ እርምጃዎች የሩብ ዓመትና ዓመታዊ ሪፖርት በማዘጋጀት ለመሥሪያ ቤቱ ወይም ለድርጅቱ የበላይ ኃላፊ ሪፖርት ያቀርባል፤ በግልባጭ ለኮሚሽኑ ያሳውቃል፤
- ፲፰/ አግባብ ባለው ሕግ መሠረት ተለይተው የሚሰጡትን ሥነምግባርን የሚመለከቱ ሌሎች ተግባሮችን ያከናውናል፡፡

- 11/ oversee that no influence is made on an employee who exposed corruption and ethical infractions; report to the head of the office or enterprise with concrete evidence the act of any person who influence or punish or attempted to influence or punish such employee, and follows up measures taken against him, where the influence is from the head of the office or the enterprise, it shall report to the Commission or the relevant organ of investigation;
- 12/ remind the head of the office or enterprise that employees deliberate on the current ethical issues and problems of the office or the enterprise;
- 13/ follow up measures taken based on its findings or that of external or internal auditors as well as the reports of disciplinary and grievance committees and decisions based thereon, and report the same to the head of the office or enterprise with copies to the Commission and the supervising authority of the office or enterprise;
- 14/ maintain list and detail information of officers and employees of the office or enterprise who may be regarded as vanguard and exemplary in combating corruption and impropriety, make the head know about the circumstance and submit the same to the Commission when requested;
- 15/ coordinate activities regarding the promotion of ethics and combating corruption and impropriety in the office or enterprise;
- 16/ prepare, and submit to the head of the office or enterprise and the Commission, annual plan, program and budget for its activities, and implement the same upon approval;
- 17/ prepare and submit to the head of the office or enterprise, with copy to the Commission, quarterly and annual performance reports including problems encountered and measures taken to overcome them;
- 18/ carry out other duties related to ethical issued specifically given to it in accordance with the relevant laws.

፳. የሥነምግባር መኮንን ኃላፊነት

የመንግሥት መሥሪያ ቤት ወይም የልማት ድርጅት የሥነምግባር መኮንን በዚህ ደንብ ለሥነ ምግባር መከታተያ ክፍል የተሰጡትን ተግባራት ያስፈጽማል፡፡

ሀ. የመንግሥት መሥሪያ ቤት ወይም ድርጅት የበላይ ኃላፊ ኃላፊነት

የመንግሥት መሥሪያ ቤት ወይም የልማት ድርጅት የበላይ ኃላፊ የሚከተሉት ኃላፊነቶች አሉበት፤

፩/ በመሥሪያ ቤቱ ወይም በልማት ድርጅቱ መልካም ሥነምግባር ያለው የሥራ መሪና ሠራተኛ እና የሰመረ የሥራ ግንኙነት እንዲኖርና መልካም አስተዳደር እንዲሰፍን ክትትል የማድረግ፤

፪/ የመሥሪያ ቤቱ ወይም የልማት ድርጅቱ የአሠራር ሥርዓት ለመሰናጠትና ለብልሹ አሠራር የማይመች፣ ግልጽነትና ተጠያቂነት ያለበት እንዲሆን የማድረግ፤

፫/ የመሥሪያ ቤቱን ወይም የልማት ድርጅቱን የሥነምግባር መከታተያ ክፍል ሃላፊነቱን ለመወጣት በሚያስችለው አካሄድ በተፈላጊው የሰው ኃይልና አገልግሎቶች በማሟላትና ለኃላፊውና ለሠራተኞቹ ተመጣጣኝ ደመወዝና ጥቅማጥቅሞች በመስጠት ለክፍሉ ምቹ የሥራ ሁኔታን የመፍጠር፤

፬/ በመሥሪያ ቤቱ ወይም በልማት ድርጅቱ ውስጥ የሥነምግባር ጉድለቶች፣ የሙስናና የብልሹ አሠራር ዝንባሌዎች ሲታዩ በፍጥነት ከሠራተኞችና ከሥራ መሪዎች ጋር የመመካከርና መፍትሔ የመሻት፤

፭/ የሚወሰዱ አስተዳደራዊና የዲሲፕሊን እርምጃዎች በበቂ ማስረጃ የተደገፉ፣ ከቂም በቀል የፀዱ፣ በመሥሪያ ቤቱ ወይም በልማት ድርጅቱ መልካም አስተዳደር ለማስፈን አስተዋጽኦ የሚያደርጉ መሆናቸውን፣ እርምጃዎቹ ሕግንና መመሪያን መሠረት ያደረጉና ፍትሃዊ መሆናቸውን የማረጋገጥ፤

፮/ የመከታተያ ክፍሉ ለሠራተኛው በቂ የሥነምግባር ትምህርት በየጊዜው መስጠቱን፣ ብልሹ አሠራሮችን ለመሰናጠትና የሚያጋልጡ ሁኔታዎችን በበቂ ሁኔታ ተከታትሎ የማስተካከያ እርምጃ እንዲወሰድ ማድረጉን የመከታተልና የመቆጣጠር፤

፯/ የጠቋሚዎችን የጥበቃ ሥርዓት የመዘርጋትና የጠቋሚዎችን መብቶችና ግዴታዎችን በተለይም የሚከተሉትን የሚመለከት ማስታወቂያ በግልጽ በሚታይ ቦታ ላይ በጉልህ እንዲለጠፍ የማድረግ፤

ሀ) ማንኛውም የሥራ ሃላፊ ወይም ሠራተኛ ሙስናና ብልሹ አሠራሮችን የማጋለጥ ግዴታ ያለበት መሆኑንና አለማጋለጥ የሚያሰጠይቅ መሆኑን፤

ለ) ጥቆማዎች በአካል ቀርቦ በቃል ወይም በጽሁፍ፣ ስምን ገልጾ ወይም ሳይገልጽ በስልክ፣ በፖስታ፣ በኢ-ሜል፣ በፋክስ ወይም በመሳሰሉት የኤሌክትሮኒክስ ዘዴዎች ሊቀርቡ የሚችሉ መሆኑን፤

8. Responsibilities of Ethics Officer

The ethics officer of a public office or public enterprise shall be responsible for the execution of the functions the Ethics Liaison Unit of the office or enterprise provided for under this Regulation.

9. Responsibilities of Heads of Public Offices or Enterprises

The head of a public office or enterprise shall have the responsibilities to:

1/ follow up that officers and employees of the office or enterprise pursue good ethical conduct, good working relations are established and good governance is maintained;

2/ ensure that the functioning of the offices or enterprise is based on transparency and accountability so that it may not be vulnerable to corruption and impropriety;

3/ create conducive working conditions for the Ethics Liaison Unit of the office or enterprise necessary to carry out the responsibility entrusted to it, by providing it with necessary personnel and services and by granting commensurate salary and other benefits to its head and personnel;

4/ discuss with the officers and employees of the office or enterprise and seek solutions when trends of indiscipline, corruption and impropriety appear in the office or enterprise;

5/ ensure that administrative and disciplinary measures are supported by evidence, free from reprisal, contributing to the enhancing of good governance and that they are fair and taken pursuant to the law and directives;

6/ follow up and ensure that the Ethics Liaison Unit is providing the employees with adequate ethics education, watching out corrupt practices and impropriety and following up the taking of corrective measures;

7/ ensure that a system for the protection of whistle blowers is established and notices explaining, in particular, the following rights and duties of whistle blowers are clearly posted at a conspicuous place.

a) that every officer or employee shall expose corruption, and failure to do so entails liability;

b) that disclosure of corruption may be made orally by appearing in person or by telephone, mail, email, fax and such other electronic media with or without disclosing the name of the person who makes the disclosure;

- ሐ) በሥነምግባር ደንብ ጥሰት ወይም በሙስና ወንጀል ጠቋሚዎች ላይ የበቀል እርምጃ መውሰድ የተከለከለና ተፈጽሞ ከተገኘ በአስተዳደርና በወንጀል የሚያስጠይቅ መሆኑን፤
- መ) ሆን ብሎ ሰውን ለማጥቃት በሀሰት የተዘጋጀ ወይም የተቀነባበረ ጥቆማ በአስተዳደርና በወንጀል የሚያስጠይቅ መሆኑን፤
- ሠ) የሥነምግባር መከታተያ ክፍሉ የቂም በቀል እርምጃዎችን የሚመረምርና የውሳኔ ሀሳብ የሚያቀርብ መሆኑን፤ ይህንን ሲያደርግ በግልባጭ ለኮሚሽኑ ማሳወቅ የሚገባው መሆኑን፤
- ረ) በቂም በቀል እርምጃው ላይ መሥሪያ ቤቱ ወይም የልማት ድርጅቱ በሰጠው ውሳኔ ላይ ቅር የተሰኘ ሠራተኛ ለኮሚሽኑ አቤቱታ ማቅረብ የሚችል መሆኑን፤

፳/ ለክትትል እንዲያመች በውጭና በውስጥ አዲተሮች እርምጃ እንዲወሰድባቸው ወይም እንዲስተካከሉ ሪፖርት የቀረበባቸው ጉዳዮችን የሥነምግባር መከታተያ ክፍሉ በግልባጭ እንዲያውቃቸው የማድረግ፤

፱/ የሥነምግባር መከታተያ ክፍሉ ለሥራው ጠቃሚ የሆነ ትምህርትና ሥልጠና እንዲያገኙ ተገቢውን የማድረግ፤

፲/ የሥነምግባር መከታተያ ክፍሉ የሚፈለገውን ትብብር በተሟላ ሁኔታ እንዲያገኝ ሁኔታዎችን የማመቻቸት፡፡

፲. የመንግሥት መሥሪያ ቤት ወይም ድርጅት ሠራተኞች ኃላፊነት

፩/ ማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ወይም የልማት ድርጅት ሠራተኛ የመሥሪያ ቤቱ ወይም የድርጅቱ የሥነ-ምግባር መከንን ለሥራው የሚፈልጋቸውንና የሚጠይቃቸውን መረጃዎችና ሌሎች ድጋፎች በመስጠት የመተባበር ግዴታ አለበት፡፡

፪. ትብብር ስለመከላከል በሌሎች ሕጎች የተደነገጉት እንደተጠበቁ ሆነው ለሥነ ምግባር መከንን ትብብር መከላከል አስተዳደራዊ ተጠያቂነትን ያስከትላል፡፡

ክፍል ሦስት

የቅጥርና የሥራ-ሁኔታ

፲፩. የኃላፊና ሠራተኞች አመዳደብ

፩. የሥነምግባር መከታተያ ክፍል ኃላፊና ሠራተኞችን የመሥሪያ ቤቱ ወይም የልማት ድርጅቱ የበላይ ኃላፊ በቅጥር፣ በዕድገት ወይም በዝውውር ይመድባል፡፡

፪. የዚህ ደንብ አንቀጽ ፲፪ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው፣ ለሥራ መደቡ የሚያስፈልገው የትምህርትና የሥራ ልምድ እንዲሁም የሥነምግባር ሁኔታ ለልማት ድርጅት ሲሆን በድርጅቱ ደንብና መመሪያ፣ ለመንግሥት መሥሪያ ቤት ሲሆን በሲቪል ሰርቪስ ሕግ ወይም መሥሪያ ቤቱን በሚመለከተው ልዩ ሕግ መሠረት እና ከኮሚሽኑ ጋር በመመካከር ይወሰናል፡፡

- c) that reprisal action on person who disclose unethical behavior or corruption entails administrative and criminal liability;
- d) that unfounded disclosure intended or designed to harm another person entails administrative and criminal liability;
- e) that the Ethics Liaison Unit shall conduct investigation on reprisal measures and submit recommendations thereon, with a copy to the Commission;
- f) that an employee against whom reprisal measure is taken may appeal to the Commission if not satisfied with the decision of the office or enterprise;

8. notify the Ethics Liaison Unit about external and internal auditors' reports on measures or corrections recommended to be taken;
9. ensure that members of the Ethics Liaison Unit get education and training necessary for proper functioning of the Unit;
10. create conducive conditions that the Ethics Liaison Unit gets the full cooperation it may require.

10. Responsibilities of Employees of Public Offices or Enterprises

- 1/ Any employee of a public office or enterprise shall have the duty to cooperate in providing any information and other supports required by the ethics officer of the office or enterprise.
- 2/ without prejudice to the relevant provisions of other laws, refusal to cooperate with the ethics officer shall entail administrative liability.

PART THREE

EMPLOYMENT AND CONDITION OF WORK

11. Placement of Ethics Officer and Staff

- 1/ The head of the concerned public office or public enterprise shall assign the ethics officer and staff of the Ethics Liaison Unit through employment, promotion or transfer.
- 2/ Without prejudice to the provisions of Article 12 of this Regulation the educational qualification, work experience and ethical standards required for the post shall be determined in the case of public enterprises by the rules and regulations of the enterprise and for public offices by the civil service laws or special laws applicable to the office, and in consultation with the Commission.

፫. የቅጥር፣ የዕድገት ወይም የዝውውር ዝርዝር አፈጻጸም እንደሁኔታው በሲቪል ሰርቪስ ሕግ ወይም በመንግሥት መሥሪያ ቤቱ ወይም በልማት ድርጅቱ ሠራተኛ አስተዳደር ደንብ ወይም ህብረት ስምምነት መሠረት ይሆናል።

፲፪. በሥነምግባር መኮንንነት ለመመደብ መሟላት ያለባቸው ሁኔታዎች

፩. የሥነምግባር መኮንን ሆኖ የሚመደብ ሰው፡
ሀ) በሥነምግባሩ በአካባቢው የተመሰገነ፣
ለ) መስናና ብልሹ አሠራርን የሚጸደቁና በዚህ አቋሙ የታወቀ፣ እና
ሐ) ከአደንዛዥ ዕፅ እና መጠጥ ሱሰኝነት የራቀና በዚህ ጽኑ አቋሙ በህብረተሰቡ የታወቀ፣ መሆን አለበት።

፪. በሥነምግባር መኮንንነት የሚመደብ ሰው በተቻለ መጠን በሥነምግባር፣ በሕግ፣ በፍልስፍና፣ በፖለቲካል ሳይንስ፣ በሥነ-ማህበረሰብ፣ በሥራ አመራር፣ በሂሳብ አያያዝ ወይም በመንግሥት መሥሪያ ቤቱ ወይም የልማት ድርጅቱ ሥራዎች ጋር ተያያዥነት ባለው ሌላ ተዛማጅ ትምህርት የሰለጠነ ሊሆን ይገባል።

፲፫. ስለደረጃ ዕድገትና ሌሎች ጥቅማጥቅሞች

፩. በመንግሥት መሥሪያ ቤት ወይም በመንግሥት የልማት ድርጅት ውስጥ የሥነምግባር መኮንን ሆኖ የተቀጠረ ወይም የተመደበ ማንኛውም ሰው በመሥሪያ ቤቱ ወይም በድርጅቱ ደንብና መመሪያ መሠረት ለደረጃ ዕድገት የመወዳደር መብቱ ተጠበቀ ነው።

፪. ለሌሎች የመንግሥት መሥሪያ ቤቱ ወይም የመንግሥት ልማት ድርጅቱ ሠራተኞች ተፈጻሚ የሚሆኑ ጥቅማጥቅሞች ለሥነምግባር መኮንንም ተፈጻሚ ይሆናሉ።

፫. ልዩ ሁኔታ ካላጋጠመ በስተቀር የሥነምግባር መኮንንነት ክፍል ኃላፊነት ወይም የሥነምግባር መኮንንነት የሥራ ልምድ በማንኛውም መሥሪያ ቤቱ ወይም የልማት ድርጅቱ የሥራ ክፍል ውስጥ እንደተሠራ አግባብነት ያለው የሥራ ልምድ ተደርጎ ይወሰዳል።

፲፬. ስለመደበኛና ስለተደራቢ ሥራ

፩. የሥነምግባር መኮንን ሥራውን የሚያከናውነው በሙሉ የሥራ ጊዜው ይሆናል።

፪. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፩) የተጠቀሰው ቢኖርም ሥራው ሙሉ ጊዜ የማይወስድ በሚሆንበት ጊዜ የሥነምግባር መኮንን መደበኛ ሥራውን በማይጎዳ ሁኔታ ከሙያው ጋር ተዛማጅነት ያለው ሌላ ሥራ ሊሠራ ይችላል።

3/ Particulars of employment, promotion or transfer shall be determined by the civil service laws or by the rules and regulations or collective agreement of the public offices or public enterprise as the case may be.

12. Requirements for Placement of Ethics Officer

1/ A person to be placed as an ethics officer shall:

- a) be commendable for his high ethical standards;
- b) have manifest hatred for corruption and impropriety and be reputed by society as such;
- c) be free from alcohol and drug addiction and be reputed by society as such;

2/ A person to be placed as an ethics officer shall, as far as possible, be trained in ethics, philosophy, law, political science, sociology, management, accounting or other fields related to the functions of the public office or public enterprise.

13. Promotion and Other Benefits

1/ Any person hired or placed as an ethics officers in a public office or public enterprise shall be entitled to promotion in accordance with the relevant rules and regulations of the public office or public enterprise.

2/ Benefits applicable to other employees of a public office or public enterprise shall also be applicable to any person hired or placed as an ethics officer.

3/ Except for special situations, every work experience acquired as head of Ethics Liaison Unit or ethics officer shall be considered as relevant experience acquired in any of the other department of the public office or public enterprise.

14. Regular and Additional Work

1. An ethics officer shall carry out his duties on a full time basis.

2. Notwithstanding sub-article (1) of this Article, an ethics officer may engage in other works related to his profession where the additional duties may not affect his regular work.

ክፍል አራት
የዲስፕሊን እርምጃ አወሳሰድ

፲፭. የዲስፕሊን እርምጃ አወሳሰድ

በዚህ ደንብ አንቀጽ ፲፮ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የሥነምግባር መኮንን ጥፋተኛ ሆኖ ሲገኝ አግባብ ባለው ሕግና የመንግሥት መሥሪያ ቤቱ ወይም የልማት ድርጅቱ ደንብ መሠረት ይጠየቃል፡፡

፲፮. ከሥራ ስለማስነሳት

፩. ከባድ የሥነምግባር ጥሰት የፈጸመ ወይም ሥራውን በአጥጋቢ ሁኔታ ያላከናወነ የሥነምግባር መኮንን አግባብነት ባለው ሕግና የመሥሪያ ቤቱ ወይም የልማት ድርጅቱ ደንብ መሠረት ከኃላፊነቱ ሊነሳ ይችላል፡፡

፪. የመሥሪያ ቤቱ ወይም የልማት ድርጅቱ የበላይ ኃላፊ በሥነምግባር መኮንኑ ላይ ያሳለፈውን ውሳኔ ለመሥሪያ ቤቱ ወይም ለልማት ድርጅቱ ሠራተኞች በተገኘው ማናቸውም ዘዴ ማሳወቅ አለበት፡፡

፲፯. ስለቅሬታ አቀራረብና ስለይግባኝ

፩. የሥነምግባር መኮንኑ ከሥራው የታገደበት ወይም የተነሳበት ምክንያት አለአግባብ ነው ብሎ ካመነ አግባብ ባለው ሕግና በመንግሥት መሥሪያ ቤቱ ወይም የልማት ድርጅቱ ደንብ ወይም የህብረት ስምምነት መሠረት ሥነሥርዓቱን ተከትሎ ቅሬታ ወይም ይግባኝ ለማቅረብ ይችላል፡፡

፪. በቀረበው ቅሬታ ወይም ይግባኝ መሠረት የተወሰደው እርምጃ ተገቢ አለመሆኑ የተረጋገጠ እንደሆነ የመሠሪያ ቤቱ ወይም የድርጅቱ የበላይ ኃላፊ ይህንኑ ለሠራተኛው በተገኘው ማናቸውም ዘዴ ማሳወቅ አለበት፡፡

ክፍል አምስት
የሥነምግባር መከታተያ ክፍሎችና የኮሚሽኑ
የሥራ ግንኙነት

፲፰. ትብብር

በዚህ ደንብ ሌሎች አንቀጾች የተደነገጉት እንደተጠበቁ ሆኖ ኮሚሽኑ፡

፩. የሥነምግባር መከታተያ ክፍሎች በመንግሥት መሥሪያ ቤቶችና የመንግሥት የልማት ድርጅቶች የሥነምግባር ትምህርትን ለማስፋፋትና ሙስናን ለመከላከል በሚያደርጉት ጥረት የቴክኒክና የሙያ ዕገዛ ያደርጋል፤ ስልጠናዎችን ያዘጋጃል፤ እንዲሰጥ ያደርጋል፤

፪. ከመሥሪያ ቤቶችና ከልማት ድርጅቶች የበላይ ኃላፊዎችና የሥነምግባር መከታተያ ክፍሎች ጋር የሚወያይበት የጋራ መድረክ በማዘጋጀት በተከናወኑ ተግባራትና ባጋጠሙ ችግሮች ላይ ይወያያል፤

፫. በሥነምግባር መከታተያ ክፍሎች በሚቀርቡ ሌሎች የትብብርና የድጋፍ ጥያቄዎች መሠረት አስፈላጊውን ትብብርና ድጋፍ ያደርጋል፡፡

PART FOUR
DISCIPLINARY MEASURES

15. Taking of Disciplinary Measures

Without prejudice to Article 16 of this Regulation, an ethics officer found guilty of disciplinary breaches shall be held responsible in accordance with the relevant laws and rules of the public office or public enterprise.

16. Removal

1. An ethics officer who is found guilty of serious disciplinary breaches or has failed to perform his duties satisfactorily may be removed from his position in accordance with the relevant law and rules of the public office or public enterprise.

2. The head of the public office or public enterprise shall make the employees informed about the measures taken against the ethics officer through any available means.

17. Grievance and Appeal

1. Where the ethics officer believes that the grounds for his suspension or removal are improper, he may present his grievance or appeal in accordance with the appropriate law and the rules or collective agreement of the public office or public enterprise.

2. Where the measure taken against the ethics officer is found to be improper the head of the public office or public enterprise shall make same known to the employees through any available means.

PART FIVE
RELATIONSHIP BETWEEN ETHICS LIAISON
UNITS AND THE COMMISSION

18. Cooperation

Without prejudice to other provisions of these Regulations, the Commission shall:

1. Provide technical and professional assistance to Ethics Liaison Units in their efforts to promote ethics education and prevent corruption in public office and public enterprise and prepare and offer training programs to them;

2. Organize joint forums where heads of public offices and public enterprises and Ethics Liaison Units deliberate on activities carried out and problems encountered;

3. Cooperate and provide such other necessary assistance to the Ethics Liaison Units upon request.

፲፱. ስለሥነምግባር መከታተያ ክፍሎች ጉዳይ ክፍል

ኮሚሽኑ በየመሥሪያ ቤቱ ወይም በየልማት ድርጅቱ የሚገኙ የሥነምግባር መከታተያ ክፍሎችን ጉዳይ የሚከታተልና ኮሚሽኑን የሚያማክር የሥነምግባር መከታተያ ክፍሎች ጉዳይ ክፍል አመቺ መስሎ በታየው መልኩ ያደራጃል፡፡

፳. ሪፖርት ስለማቅረብ

የሥነምግባር መከታተያ ክፍል፤

- ፩. በመንግሥት መ/ቤቱ ወይም በልማት ድርጅቱ የሥነምግባር ትምህርቶችን በመስጠት ረገድ ስለተሰሩ ሥራዎችና ስላጋጠሙ ችግሮች፤
- ፪. በመስሪያ ቤቱ ወይም በልማት ድርጅቱ ለሙስናና ለብልሹ አሰራር የተጋለጡ አሰራሮችን ለማስተካከል ስለተወሰዱ እርምጃዎችና ስላጋጠሙ ችግሮች፤
- ፫. በመሥሪያ ቤቱ ወይም በልማት ድርጅቱ ስለተከሰቱ የሙስና ወይም የብልሹ አሠራር ችግሮች፤ ስለተወሰዱ እርምጃዎች ወይም ሁኔታው ስላለበት ደረጃ፤ እና
- ፬. በኮሚሽኑ በኩል ሊደረጉ ስለሚገባቸው ድጋፎችና ትብብሮች፤ በየሩብ አመቱና በየአመቱ ለኮሚሽኑ ሪፖርት ያቀርባል፡፡

**ክፍል ስድስት
ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች**

፳፩. የቂም በቀል እርምጃ ስለመከላከል

- ፩. በዚህ ደንብ አንቀጽ ፮ ለሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍል የተሰጡትን ተግባራት በማከናወኑ ምክንያት በሥነ-ምግባር መከንን ላይ የቂም በቀል እርምጃ መውሰድ ተከለከለ ነው፡፡
- ፪. የቂም በቀል እርምጃ የተወሰደበት የሥነ-ምግባር መከንን የበቀል እርምጃው እንዲታገድለት ለኮሚሽኑ አቤቱታ ማቅረብ ይችላል፡፡
- ፫. ኮሚሽኑ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (፪) መሠረት የቀረበለትን አቤቱታ መርምሮ የቂም በቀል እርምጃ መወሰዱን ካረጋገጠ የበቀል እርምጃው እንዲቆም የእግድ ትእዛዝ ይሰጣል፡፡

፳፪. ቅነሳ

ሠራተኛን መቀነስ ግዴታ በሚሆንበት ወቅት የሥነ-ምግባር መከታተያ ክፍል ሃላፊን ሠራተኞች በአሠሪና ሠራተኛ አዋጅ ቁጥር ፫፻፸፯/፲፱፻፺፯፤ አንቀጽ ፳፱ (፫) (ሠ) ለሠራተኞች ተጠሪዎች የተሰጠው ጥበቃ ይደረግላቸዋል፡፡

፳፫. ተፈጻሚነት ስለማይኖራቸው ሕጎች

ይህንን ደንብ የሚቃረኑ ደንቦችና የአሠራር ልማዶች በዚህ ደንብ ውስጥ በተሸፈኑ ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖራቸውም፡፡

፳፬. መመሪያዎችን የማውጣት ሥልጣን

ኮሚሽኑ ለዚህ ደንብ አፈጻጸም የሚያስፈልጉ መመሪያዎችን ሊያውጣ ይችላል፡፡

፳፭. ደንቡ የሚፀናበት ጊዜ

ይህ ደንብ በፌዴራል ነጋሪት ጋዜጣ ታትሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል፡፡

አዲስ አበባ ጥር ፳፫ ቀን ፪ሺ.ህ ዓ.ም.

መለስ ዜናዊ

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ
ጠቅላይ ሚኒስትር

19. Ethics Liaison Units Affairs Section

The Commission shall organize, in a way it may find it suitable, an Ethics Liaison Units Affairs Section responsible for the follow up of the Ethics Liaison Units established in different public offices and public enterprises and advise the Commission.

20. Reporting

Any Ethics Liaison Unit shall submit quarterly and annual reports to the Commission:

1. on activities carried out and problems encountered with respect education relating to corruption;
2. on measures taken to correct working procedures of the public office or enterprise exposed to the risks of corruption and impropriety and problems encountered;
3. on measures taken following the occurrence of corruption or impropriety problems in the public office or public enterprise or the state of the case ; and
4. on co-operations and supports expected from the Commission.

**PART SIX
MISCELLANEOUS PROVISIONS**

21. Prohibition of Reprisal Measures

1. Taking any reprisal measure against an ethics officer due to his performance of the functions entrusted to Ethics Liaison Unit under Article 7 of this Regulation is prohibited.
2. An ethics officer against whom a reprisal measure has been taken may apply to the Commission for the suspension of the reprisal measure.
3. The Commission shall suspend any reprisal measure upon ascertaining its existence by examining an application submitted to it in accordance with sub-article (2) of this Article.

22. Reduction

In situations where reduction of workers becomes imminent, the head and workers of the Ethics Liaison Unit shall have the right accorded to workers' representatives in the Labor Proclamation No. 377/2003, Article 29 (3) (e).

23. Inapplicable Laws

Regulations and customary practices inconsistent with the provisions of this Regulation may not be applicable with respect to matters covered under this Regulation.

24. Power to issue Directives

The Commission may issue directives necessary for the implementation of this Regulation.

25. Effective Date

This Regulation shall enter into force up on the date of publication in the Federal Negarit Gazeta.

Done at Addis Ababa, this 1st day of February, 2008.

MELES ZENAWI

PRIME MINISTER OF THE FEDERAL
DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA